

Námsfrøðilig ætlan fyri Dagstovnin á Hamrinum

Glyvursvegur, 160 Argir

Tlf. 322003

T-post: annikaw@torshavn.fo

Innihaldsyvirlit

Virðisgrundarlag fyri Dagstovnin á Hamrinum.....	3
Námsfrøðilig ætlan fyri arbeiði okkara.....	4
Persónligir førleikar.....	5
Sosialir førleikar.....	7
Spæl, rørsla og heilsa	9
Mál og samskipti.....	11
Náttúra og umhvørvi.....	13
Mentan	14
Skapandi evnir.....	15
Eftirmeting.....	16

Virðisgrundarlag hjá Dagstovninum á Hamrinum

- Dagstovnurinn á Hamrinum skal vera eitt stað, har börnini trívast, læra og mennast í tryggum umhvørvi.
- Øll børn mennast, hvør í sínum lag. Vit vilja taka støði í teirra sterku síðum og vilja virka fyri, at hvørt barnið, í so stóran mun til ber, fær brúkt øll síni evnir.
- Foreldrini eiga til eina og hvørja tíð at kenna tryggleika við stovnin og at hava álit á starvsfólkunum.
- Vit vilja vera álítandi, opin og erlig. Og vit vilja lurta - eisini tá vit eru ósamd.
- Øll menniskju eru ymisk. Hetta merkir, at vit mugu hava virðing fyri øðrvísi hugsanum, enn okkara egnu. Vit mugu samstarva væl og taka felags ábyrgd.
- Vit vilja síggja møguleikar fram um forðingar, og hava ein jaligan hugburð til okkara arbeiði. Vit vilja regluliga ogna okkum nýggja vitan og førleikar, so vit eru til reiðar at mæta nýggjum avbjóðingum.

Námsfrøðilig ætlan fyri arbeiði okkara

Námsætlan okkara skal síggjast sum ein roynd at gera námsfrøðiliga arbeiðið sjónligari og meira tilvitað. Vit vænta, at námsætlanin kann vera ein liður í at menna fakliga kjakið á stovninum í framtíðini. Samstundis er tað so, at størsti parturin av námsfrøðiligum arbeiði ikki ber til at dokumentera, tí at tað gongur fyri seg í ávísum lötum og samanhangum, í samspæli og stöðum, sum ikki eru lagdar til rættis, men sum uppstanda her og nú. Tí kann tað bara verða ein avmarkaður partur av tí námsfrøðiliga arbeiðinum sum kemur at standa í hesi námsætlan.

Námsætlanin byggir á virðisgrundarlag og á teir málsetningar, vit settu okkum – og hava arbeitt eftir – síðani stovnurin lät upp. Vit taka stöði í viðurkennandi námsfrøði og inklusiún.

Í námsætlanini nema vit við tað, sum vit halda, hevur størstan týdning hjá børnunum, meðan tey eru á stovni. Vit hava eisini valt at býta tiltøkini sundur í vøggustovur og barnagarðar, men tiltøkini verða tó ofta brúkt av bæði teimum yngru og eldru børnunum, alt eftir aldri og førimuni .

Fleiri av tiltøkunum, sum verða nevnd, eru ofta lögð til rættis av vaksnum. Vit eiga tó at hava í huga, at børn ikki *bara* læra av tilvitaðum og tilrættislögðum ætlanum hjá vaksnum. Stórur partur av menningini og læringini hjá børnum hendir spontant, umvegis felagsskapin, vinarløgini, dagligu samveruna við hini børnini og tey vaksnu, royndirnar, tey gera sær, onkuntíð kallað óformell læring.

Vit leggja tí stóran dent á stuðla uppundir og skapa karmar um tað spontana spælið og aktivitetirnar. Spæl er ein grundleggjandi partur av menningini og læringini hjá børnum, tað er mergurin í læruprosessini. Tá ið børn spæla, menna tey kognitivu, sosio-emotionellu og kropsligu førleikarnar sum tey hava tørv á fyri at kunna fara inn í eitt inn í eitt gott vaksnamannalív. Við øðrum orðum, so hevur spælið hjá børnum alstóran týdning, tí í spælinum menna tey – umframt kropsligar og motoriskar førleikar – eisini sjálvsálit og sjálvsvirði, hugflog, nýskapararlig evnir, fatanarligu evnini, kensluligu evnini, evnini at loysa tvístøður – og ikki minst: sosialu førleikarnar, sum eru av alstórum týdningi í nútíðarsamfelagnum, har einstaklingurin skal skifta millum fleiri ymsar leikpallar regluliga og tí at tey fáa vinir, sum er av alstórum týdningi fyri øll menniskju. Børn læra so at siga seg sjálvi at kenna við at spæla við onnur børn.

Avgerandi fyri námsætlan okkara er, at tey tilboð og avbjóðingar, vit geva børnunum, byggja á barnsins egna forvitni, drívmeigi og áhugamál. Hetta tí at vit halda, at við at tað gevur meining fyri tey, fáa tey mest burtur úr barnagarðslívinum.

Á stovninum eru:

2 vøggustovur fyri 0-3 ára gomul børn.

2 barnagarðsstovur fyri 3-6 ára gomul børn.

Umframt hesar hava vit í Spírarnar, sum eru tey elstu børnini, sum vit halda hava brúk fyri serligum avbjóðingum, sum taka stöði í teirra tørvi. Sí annars námsætlan fyri Spírar.

Persónligir førleikar

Í felagsskapi við øðrum, í góðum relatiónum – í einum viðurkennandi og jalgum umhvørvi – finna vit útav, hvørji vit eru - hvørjar styrkir og veikleikar, vit hava. Øll menniskju eru ymisk og hava ymsar førleikar. Øll hava tørv á at verða viðurkend sum tann persónurin, tey eru.

Mál:

- At børnini gerast tilvitandi um hvørji tey eru.
- At børnini menna seg sum sterk og fjølbroytt menniskju.
- At styrkja teirra sjálvskenslu, sjálvsálit og sjálvsvirði.
- At menna teirra sjálvhjálpmi.
- At menna teirra áráði at royna nýggjar avbjóðingar.

Tiltøk:

Vøggustovur:

Vit leggja dent á, at barnið fær eina góða og tryggja byrjan og vit taka væl ímóti øllum børnum fyri at tey koma at trívast á stovninum. Týdningarmikið fyri menning av persónligum førleikum er kenslan av at vera partur av felagsskapinum. Við hesum í huga skapa vit karmar um, at børnini kunnu fáa góðar relatióner við onnur - bæði børn og vaksin. Samstundis vilja vit síggja, hoyra og virða hvørt einstakt barn fyri at vera tann persónur, tað er. Í gerandisdegnum brúka vit rúma tíð upp á at samskifta, lurta eftir børnunum og at seta orð á gerðir og kenslur hjá teimum. Týdningarmikið er, at barnið fær tíð til at eygleiða onnur, so at tað lærir seg sjálvt at kenna og verður stuðlað í at menna sítt sjálvbjargni. Hvørt einstakt barn skal kenna seg sætt og hoyrt.

Børnini verða væl móttikin um morgunin og nevnd við navni. Barnið hevur familjumenndir við, sum verða hongdar upp og sum hjálpir tí og okkum at tosa um persónar, sum hava týdning fyri tað - og sum skapa samanhag millum tær ymsu verðirnar, barnið er í dagliga.

Vit geva barninum hósandi avbjóðingar, ið eru við til at styrkja persónligu førleikarnar hjá tí.

Starvsfólkini viðurkenna og stuðla børnunum í at gera egnar royndir og seta teimum krøv sum verða lagað til aldurin. Vit arbeiða við tí í huga, at tað sum barnið í dag dugir við stuðli frá teim vaksnu, megnar tað sjálvt í morgin. Tað merkir, at barnið skal hava avbjóðingar – tó ikki størri, enn at tað fær fylgt við. So ein av uppgávanum hjá námsfrøðingunum verður at vegleiða barnið í at tora at fara í holt við tað, sum tað næstan megnar, soleiðis at tað kemur at megna tað. Soleiðis fær barnið royndir við at megna og kann fara forvitið út í verðina at megna enn meira.

Vit lurta og eygleiða og royna at fylgja barnsins hugskotum og áhugamálum og geva tí avbjóðingar. Børnini fáa smáar uppgávur, t.d. at hjálpa øðrum børnum at baka, at seta matpakkan í køliskápið, at rudda, at koyra rusk burtur, o.t.

Vit læra børnini at gerast sjálvhjálpin: stuðla teimum at fara á wc, vaska hendur, lata seg í, hjálpa til, o.a.

Barnagarðar:

Vit leggja dent á, at børnini uppliva seg sum part av felagsskapinum. Børnini fáa, í samspæli við øðrum, roynt seg – bæði tá ið tað gongst væl og tá ið gongst ímóti. Einstaka barnagarðsbarnið verður stuðlað í at hava sína egnu hugsan og í at bera hana fram. Barnið verður stuðlað í at stíga fram í einum bólki og til dømis at greiða hinum frá onkrum. Vit leggja stóran dent á at rúm skal vera fyri ymiskleika og at børnini verða góðtíkin fyri at hava egnar áskoðanir.

Barnið verður stuðlað í at virða onnur og í at hava umsorgan fyri øðrum, tvs í at menna innlivingarevnini. Barnið skal hava hóskað avbjóðingar, so tað fær kensluna av at eydnast og læra og at megna enn meira. Vit leggja dent á at barnið kennir seg sæð, hoyrt og viðurkent fyri at vera tann persónur, tað er, og at tað fær eina góða sjálvskenflu. Barnið skal hava eina kenslu av at vera ein týðandi liður í felagsskapinum.

Tekin:

Gott sjálvsvirði, sterka sjálvskenflu og gott sjálvsálit. At hava gott sjálvsvirði er at kenna seg virðismiklan og avhildnan, sum tann persónin ein er - uttan at hava framt nakað ávíst. At hava gott sjálvsálit er at hava dirvi at tora, at trúgva upp á, at ”eg kann”, at taka nýggj stig.

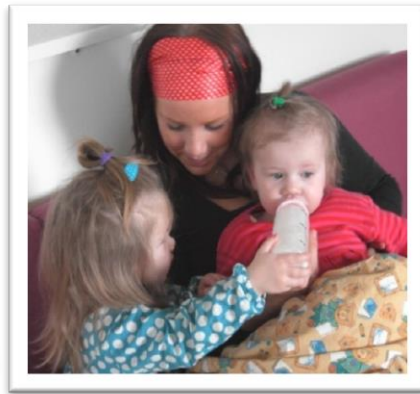
Børnini vísa áráði og áhaldni. Duga at síggja móguleikar og hava hugflog.

Børnini eru sjálvbjargin.

Børnini kenna og virða mørk hjá sær sjálvum og øðrum, vísa empati.

At børnini kenna seg sum part av felagsskapinum og part av vinarlagi. At barnið kann ansa sær og sínum, og savna seg um at loysa eina uppgávu frá byrjan til enda.

Sosialir førleikar

At hava góðar sosialar førleikar er eitt tað týðningarmiklasta at menna hjá barninum í nútíðarsamfelagnum. Øll hava tørv á at vera inkluderað í og kenna seg sum part av felagsskapinum og tað hevur alstóran týðning fyri, hvussu barnið klárar seg seinni í lívinum. Tað er samspælið við onnur sum er grundarlagið fyri, hvussu vit mennast, og hvussu vit møta avbjóðingum seinni í lívinum. Á stovninum eru børnini alla tíðina í felagsskapi við onnur, og her læra tey og eru sjálvi við í at ávirka, hvørjar sosialar spælireglur eru galdandi. Jú meira inkluderandi dagstovnurin er, mann gongur í sum barn, og jú meira inkluderandi samanhangum man er í, tá ið man gerst størri, jú meira demokratiskt dannaður sum menniskja, verður mann. Fleiri menniskju, vit kunnu góðtaka, fleiri ber tað okkum til at samarbeiða við, duga at vera ímillum og knýta okkum at framyvir. Kanningar vísa harumframt, at menniskju, ið hava havt góðar vinir í barndóminum, handfara lívið betur og klára at greiða konfliktir nógv betur, enn menniskju, ið ikki hava havt góðar vinir. Førleikin at knýta vinarløg skal eisini lærast á dagstovninum.

Mál:

- At øll kenna seg inkluderað – kenna seg væl í barnabólkinum
- At øll børn fáa vinir og uppliva eina felagskenslu.
- At børnini læra empati og styrkja síni innlivingarevni.
- At børnini fáa góðar relatióir - bæði við børn og vaksin.
- At børnini kenna til demokratiskar reglur og sosialar spælireglur.
- At fyribygja happing.
- At viðurkenna ymiskleikar.
- At børn við serligum avbjóðingum eru partur av barnabólkinum

Tiltøk:

Vøggustovur og barnagarðar:

Vit leggja dent á at stuðla børnunum í at knýta vinarbond og skapa tískil góðar umstøður fyri spæli. Vit vilja at tað skal bera til hjá børnunum spæla tvørtur um aldur og áhugamál, at tey læra umhugsni og fyrilit. Tí er stovnurin ein opin stovnur, har øll børnini á stovninum – vøggustovu- og barnagarðsbørn - kunnu spæla saman og koma at kennast.

Eisini kunnu vit býta børnini sundur í smærri bólkar – tað gevur teimum betri høvi til at fáa samband við hini. Vit skipa stovurnar í krókar, so at børnini finna frið til spæl. Vit stuðla teimum í

at spæla rolluspæl, sum m.a. mennir teirra evnir at loysa tvístøður og at seta seg inn í støður hjá øðrum. Rúm skal vera fyri bæði at spæla vilt og stilt.

Børnini verða tikin við upp á ráð og læra at gera og halda felags avtalur. Tey læra at lurta, og at siga til og frá – virðiliga - uttan at niðurgera onnur. Vit hjálpa børnunum at læra reglur við t.d. at hava ymisk mennandi regluspæl, og vit læra tey at skiftast um, t.d. leikur, leiklutir, at sleppa við, o.t.

Vit lata børnini taka lut í og hjálpa til við ymsum praktiskum í gerandisdegnum so sum at seta á borðið.

Starvsfólkini fylgja væl við og hava ábyrgdina av, at happing ikki fer fram og starvsfólkini eru fyrmyndir og hava gott og jaligt orðalag, og eru tilvitaði um týðningin av at skapa eina nærverandi og viðurkennandi relatióin við hvørt einstakt barn.

Í barnagarðinum brúka vit stig fyri stig og í vøggustovnunum brúka vit Start, sum eitt amboð at menna tey sosialu førleikarnir hjá barninum.

Vit arbeiða við inklusióin har øll eru virðismikil og eru ein týðningarmikil partur av felagsskapinum. Inklusióin er treytað av samstarvinum millum heim og stovn og av teim kørmum, sum skaptir verða politiskt og umsitingarlíga. Ikki bara samstarvið við foreldrini hjá hvørjum einstøkum barni, men í enn størri mun samstarvið um ta felags mentan millum stovnin og øll foreldur.

Vit stremba ímóti at skapa eina mentan á staðnum, har eisini ábyrgdin hjá foreldrunum eisini fevnir um onnur børn enn teirra egnu børn. Øll foreldur vilja at barnið hjá teimum klárar seg væl, men havast skal altíð í huga, at hini børnini eru tann samanhangur, sum trivnaður og læringini hjá hvørjum einstøkum barni gongur inn í.

Tekin:

Vøggustovur:

Børn megna at hjálpa hvørjum øðrum.

Byrjandi fatan fyri kenslum hjá øðrum.

Børnini vísa hug og áræði at vera við í aktivitetum.

Barnagarðar:

Børnini hava vinir og trívast í bólki.

Børnini evna at loysa tvístøður.

Børnini taka ábyrgd og vísa empati.

Børnini vísa virðing fyri, at øll eru ymisk.

Duga at bíða eftir tørni.

Børnini fylgja reglum t.d í spæli.

Spæl, rørsla og heilsa

Tað er lívsneyðugt at spæla, beistast, bólta runt, sansa og royna seg fyri at læra verðina og onnur at kenna. Spæl mennir grundmotorikkinn hjá børnum og er avgerandi fortreyt fyri at læra og at mennast fjølbroytt seinni í lívinum. (Grundmotorikkurin hjá menniskjum verður mentur við at stimbra teir triggjar primeru sansirnar, labyrintsansin, taktilsansin og kinesthesiansin).

Vit eru tilvitað um, at børnini mugu sleppa at royna seg sjálvi. Rørsluspøl og ítróttur er sunt og stuttligt, meðan spøl sum børn sjálvi finna uppá stimbra hugflogið, nýskap, o.t. umframt vinarløg. Spælið er hugaheimurin hjá børnunum sjálvum. Spæl er at eksperimentera seg gjøgnum lívið, at grulva og klintra niðan brekkuna so ofta, at tú at enda dugir at renna oman og niðan. Hvørja ferð, ein vaksni er uppi, er ikki talan um spæl men um førleikar - tað er týðningarmikið at skilja ímillum; og tí skapa vit karmar um, at børnini hjá okkum eru í einum kveikjandi, rørsluliga stimbrandi og heilsugóðum umhvørvi, har tey bæði hava høvið til meira skipað rørsluspøl og frí spøl sum tey finna upp á sjálvi.

At vera væl fyri motoriskt, kropsliga og rørsluliga, er grundleggjandi fyri at børnini trívast og fyri at tey mennast á øðrum økjum eisini. Vit royna eisini at geva børnunum sunnar og góðar matvanar.

Mál:

At børnini spæla, danda, hoppa, dansa og beistast..

At børnini læra at kenna og brúka kroppin, so at tey kunnu vera væl fyri.

At børnini gerast sjálvbjargin, tilvitað um teirra styrkir og møguleikar, og hava áráði at fara undir nýggjar avbjóðingar – líkamligar og mentalar.

At maturin, sum stovnurin bjóðar, er fjølbroyttur

At læra børnini vanligan borðsið.

At børnini eru uppí, tá ið vit gera matt á stovninum.

At stuðla upp undir, at börnini gerast sjálvbjargin, og sjálvi læra seg at fáa sær at eta og drekka. At skapa góðar karmar um máltíðirnar, so tað verður hugnaligt at eta saman.

Tiltøk:

Øll börnini eru úti í garðinum - í øllum veðri - at kalla hvønn dag.

Úti í garðinum eru nógvir mennandi móguleikar. Har er óslætt lendi, sandur, mold, grót, bøur, vatn, reiggjur, dandur, súkklur og grillpláss, har allir sansir verða stimbraðir. Eisini verður vøllurin nógv brúktur. Eina ferð um vikuna fara vit í ítróttarhøllina á skúlanum. Vit leggja tiltøk til rættis soleiðis, at bæði stór og smá kunnu taka lut á jøvnum fæti. Eisini skipa tey vaksnu fyri spølum, so sum bóltspølum, hoppa band og lakka, soleiðis, at börnini umvegis spæl verða betur fyri rørsluliga.

Hagin, sum stovnurin liggur í, verður nógv brúktur. Har fær barnabólkinum ráðarúm, góðar upplivingar saman, og samstundis fáa tey ment javnvágina og grovmotorikkinn. Dentur verður lagdur á at fara túrar, har börnini sleppa at røra seg og ganga sjálvi. Börnini mennast kropsliga og gerast meira sjálvbjargin.

Innandura eru nógvir móguleikar fyri at börnini kunnu røra seg, tey kunnu hoppa á madrassum, klintra í rimum, vera í heingikoyggju, ringum o.a. í barnagarðinum og í felagsgongini í vøggustovuni hava vit aktivitetsrúm.

Stovurnar eru eisini innrættaðar soleiðis, at börnini kunna vera í frið og spæla stillari spøl, og har við menna fínmotorikkinn. T.d kunnu tey spæla við perlur, kubbar, lego og putlispøl. Eisini ber til at spæla við vatn í baðirúminum.

Hvønn morgun fáa øll börnini frukt frá stovninum.

Køksfólk okkara ger heilsugóðan og fjølbroyttan millummála hvønn dag til allan tørv, eisini til tey ið hava ein serligan tørv. 1 ferð um mánaðin bjóðar stovnurin øllum børnunum heilsugóðan mat. Stovnurin bjóðar vatn og mjólk aftur við matinum.

Börnini taka sjálvi av borðinum, tá tey eru liðug, og seta í uppvaskimaskinuna.

Starvsfólkið gevur sær far um reinførið fyri at minka um smittuvandan: Hvønn dag verður luftað væl út, puslipútur verða sprittaðar av, og börnini verða stuðlað í persónligum reinføri.

Tekin:

Vøggustovur og barnagarðar:

Börnini gleðast um at spæla úti og inni, og at royna seg kropsliga, hava fríar rørsur, vísa áhuga fyri at lata seg úr og í. Börnini sleppa at royna seg í garðinum við stuðli frá teimum vaksnu.

Starvsfólkini eru sera tilvitað um at stuðla børnunum í at ganga á ósløttum lendi og í brekkum.

Börnini eru áhugað í tiltøkum, har kropsligar avbjóðingar eru. Tey hava góða javnvág, teimum dámar at fara í hagan, og tey duga at seta orð á likamslutir.

Börnini hava byrjandi fatan av, hvat sunnur og ósunnur matur er, og tey tora at eta fjølbroyttan mat.

Mál og samskipti

Tað er umráðandi at barnið er í einum umhvørvi, ið gevur tí møguleika at menna sítt mál og samskipti. Í samskiftinum liggja orð, tónalag, kropsmál og andlitsbrøgd. Tað gerst lættari hjá barninum at seta orð á kenslur, tankar og gerðir, um tað er væl ment málsliga, og tað ger tað eisini lættari at gerast partur av sosiala felagsskapinum. Børn læra við sansunum og við kroppinum. Gjøgnum sansirnir fáa børnini eina djúpri og betri fatan av tí, tey læra.

Mál:

At umhvørvi á stovninum er við at skapa karmar fyri menning málsliga og samskiftisliga.
At vit vaksnu lurta eftir intuition og kropsmáli hjá børnunum.
At vit vaksnu eru í eini viðurkennandi relatiún við børnini.
At barnið kann samskipta við onnur.
At barnið hevur lætt við at koma til orðanna.
At barnið verður inkluderað.
At barnið fær skapt vinabond.
At barnið fær góðar relatiúnir við bæði børn og vaksin.
At vit vaksnu skapa møguleika fyri samtalur við børnini.
At barnið kennir sosialu spælireglarnar
At barnið dugir at seta orð á seg sjálvt og á sína hugsan.
At barnið skilir felags boð, og dugir at siga til og frá.
At barnið hevur hug til og torir at standa fram og dugir at lurta eftir øðrum.

Tiltøk:

Vøggustovur og barnagarður:

Tey vaksnu skulu vera týðilig og greið og hava týðiligt kropsmál.
Vit stuðla børnunum í at tosa reint, og í at læra nýggj orð og vit stuðla børnunum í sínámillum samskiftinum – vit seta orð á okkum sjálvi og hjálpa børnunum at gera tað, bæði á kenslur, gerðir og hugsanir. Soleiðis kunnu børnini menna og læra seg sjálvi at kenna. Eru tilvitað um at víðka um orðatilfeingið og málfatanina.
Vit taka – og tosa um – myndir av ymiskum, sum hendir í gerandisdegnum, sum kann hjálpa barninum at seta orð á upplivingar og á seg sjálvt.

Lesa nógvar bókur og hyggja í myndabókur, rím og ramsur, skjöldur, hava málposar o.a. Vit syngja, lurta eftir tónleiki og hava rørsluspøl. Vit hava barnafund, læruløtur og nógvar felags sangløtur.

Vit brúka TRAS sum námsfrøðilig amboð

Tosa um árstíðir, vikudagar, tøl, hugtøk og aðrar hendingar.

Vit brúka tøkni sum ein samskiftisform í tí námsfrøðiliga arbeiðinum.

Tekin:

Vøggustovur:

At barnið vísir áhuga fyri at samskifta, við t.d. at peika.

At barnið setir orð á, hvat tað vil.

At barnið dugir at nýta málið í spæli.

At barnið vísir áhuga í sang, og søgum, áhugað í at syngja og minnst afturá

At barnið vísir áhuga í at samskifta við børn og vaksin.

At barnið brúkar málið í samskiftinum, og at tað skilir løtt boð.

At barnið dugir at seta orð á lutir.

At barnið byrjar at seta orð á lutir og so við og við gera smáar setningar.

Barnagarðar:

At børnini eru áhugað í at siga frá og í at standa fram í barnabólkinum.

At børnini nýta málið at loysa tvístøður sínar millum.

At børnini duga at siga søgur við samanhangi í.

At barnið skilir felagsboð og dugir at seta orð á ynskir, kenslur, tankar, gerðir o.a. og at tað gerst náttúrligt at greiða frá og siga sína hugsan.

At barnið hevur ans fyri skemti og ironi

At barnið skilir myndamál og kropsmál.

At kropsmál, talumál gerst ríkari, og barnið fær sagt frá við samanhangi í.

At barnið fer at duga betur at skilja samanhangin í felagsskapinum.

Náttúran og umhvørvið

Börn sum hava eitt aktivt uttanduralív, gerast bæði sunnari, klókari, glaðari og kreativari. Tí leggja vit á Hamrinum dent á at vera stóran part av tíðini í haganum uttan um okkum. Í nærumhvørvi okkara hava vit høvi til at uppliva náttúruna allar árstíðir, djór, vøxstur, hyljar, steinar o.a.

Familjur í dag hava nógv um at vera, børn ganga til nógv ymiskt, sjónvarp og teldur fara við nógvvari tíð, bæði hjá vaksnum og børnum, og tað hevur við sær, at børn í dag eru helvtina so lítið uttandura (í náttúruni) sum ommur og abbar teirra. Hetta royna vit at hugsa inn í pedagogiska arbeiðið. At vera úti halda vit vera ein týðningarmiklan og náttúrligan part av einum sunnum uppvøksstri og børn hava grundleggjandi tørv á at vera úti í náttúruni og spæla.

Rørsluspøl og ítróttur er sunt og stuttligt, og tað leggja vit dent á, men at spæla í óslættum lendi gevur børnunum nakað heilt annað. Í náttúruni gera børn tað, sum menniskjan er gjørd til, tey granska, læra og gera sær egnar royndir. Og kunnu tey gera royndir saman við einum vaksnum, heldur enn at eitt ávíst endamál verður trýst oman á tey, henda ting í teimum, tey finna útav tingum sjálvi, kanna, royna og gera mistøk, tað er grundleggjandi í allari læring. Náttúran er eitt tað besta umhvørvi, eitt barn kann vera í.

Mál:

- At gleðast um at vera í náttúruni.
- At børnini fáa góðar upplivingar.
- At skapa virðing fyri og kunnleika til náttúruna.
- At styrkja kropp og sál (og fyrirbyggja strongd).
- At stimbra allar sansir.
- At menna teirra skapandi evni/hugflog.
- At børnini læra at ferðast og fóta sær í náttúruni.

Tiltøk:

Vøggustovur og barnagarð:

Vit eru úti í náttúruni í øllum veðri. Vit tosa um veðrið og lata tey uppliva veðurlagið. Vit geva teimum frið at sansa og hugsa meir út í æsir um tað, sum er rundan um tey. Tey spæla við vatn, runu, sand og annað stimbrandi, so at tey gerast kropsliga tilvitað og gera egnar royndir.

Vit ganga túr í náttúruni, har vit vísa børnunum á ymiskt, vit møta á leiðini. Vit tosa um seyðin og fuglarnar, sum vit síggja, hvussu seyðurin og tjøldrini siga. Vit tosa um blómurnar, og hvussu tær anga, um mánan og sólina og lurta eftir, hvussu áin tutlar. Vit blaka steinar í ána, o.s.fr.

Vit spæla í fjøruni og kanna tað, sum vit finna. Vit fanga kombikk, marflugur, krabbar og aðrar smáverur.

Vit tosa um at vísa náttúruni og øllum livandi virðing. Vit fara væl um og taka upp eftir okkum úti í náttúrini. Vit skilja burturkast, og tosa við børnini um endurnýtslu.

Vit skapa siðir við at vitja somu støð aftur. Børnini gerast tilvitað um tær avbjóðingar, sum eru í garðinum. Eru trygg og jalig, tá ið vit fara túr. Av sínum eitingum taka børnini stig til at granska umhvørvið. Kenna støð og fyribrigdi aftur.

Tekin:

Tá vit síggja at børnini glaðast um at vera úti í náttúruni

Tá vit síggja at børnini eru kropsliga virkin, brúka sítt hugflog

Tá børnini vísa dirvi og áráði at royna nakað nýtt.

Tá vit síggja at børnini eru fordjúpað í spæli.

Tá børnini skapa vinabond

Mentan

Mentanin hevur stóra ávirkan á, hvussu vit liva, og hvørji virði, vit hava sum menniskju. Føroyska mentanin er tí ein stórur partur av okkara samleika. Ofta er lættast at verða varug við okkara egnu mentan, tá vit mæta øðrum, sum ikki eru líka sum vit sjálv. Tað føroyska málið, tónin og umgangsformurin á stovninum og í samfelagnum annars, er eisini mentanarberandi. At vit liva í einum fólkaræðisligum samfelag, er eisini partur av okkara mentan.

Mál:

Halda føroyskar siðir og høgtíðir.

Geva børnunum eina fatan av tí føroyska samfelagnum.

Geva børnunum eina fatan av øðrum londum og øðrum mentanum.

Geva børnunum eina fatan av, at øll eru ymisk.

Tiltøk:

Vøggustovur og barnagarðar:

Vit halda fastalávint, grækarismessu, flaggdag, jól og páskir o.a. Eisini halda vit føðingardagar.

Syngja føroyskar sangir, rím, ramsur, skjaldur og kvæði.

Les føroyskar bókur. Vit eru limur í Barnabókaklubbanum, og fáa javnan nýggjar bókur.

Arbeiða við list og skapandi evnum (sí skapandi evnir).

Vit arbeiða við ymiskum verkætlanum, ið hevur við tí føroysku mentanina at gera. Somuleiðis arbeiða vit við mentanum út øðrum londum.

Tekin:

Tá børnini vísa gleði at vera úti. Tá børnini kenna siðirnar aftur. Tá børnini undrast um ymist og spyrja.

Ymiskleiki er ein nattúrligur partur av okkara gerandisdegi á stovninum og í samfelagnum, og vit arbeiða tilvitað við at læra børnini at verða inkluderandi, rúma tolsemi og góðtaka, at øll ikki eru líka.

Skapandi evni

Tað er ígjøgnum skapandi tilgongdina, vit menna framburð og nýggja vitan. Vit eru kreativ, tá vit fáa nýggj hugskot og duga at síggja nýggjar møguleikar. Vit arbeiða miðvíst við tí skapandi tilgongdini, at børnini sleppa at útrykkja seg og skapa á ymsikan hátt, og her á stovnnum hava børnini atgongd til nógv ymsikt tilfar, ið stimbrar barnsins hug at skapa. Av og á hava vit kveikjandi ævintýrakendar “magiskar” latur, ið stimbra undir hugflogið hjá barninum.

Mál:

Vit vilja hava eitt kveikjandi umhvørvi á stovninum, har barnið fær ment hugflogið og skapandi evnini hjá sær.

At barnið fær kunnleika til: myndlist, sjónleik, sang, tónleik, dans kreativ verkstøð, tøkni o.a

At barnið fær møguleika at skapa úr náttúrutilfari og endurnýtslutilfari.

At barnið fær ment sín estetiska sans.

At barnið fær møguleika at útrykkja egnar upplivingar frá nærumhvørvinum, t.d gjøgnum myndaarbeiði, tónleik ella spæl.

At skapa umstøður, so barnið fær frið at fordjúpa seg.

Tiltøk:

Vøggustova og barnagarður

Stovnurin hevur ymiskt tilfar tøkt, sum vekir skapandi hugin. Eitt gott íkast til áhugan og motivatiónina, er, at tey vaksnu eru fyrimyndir, sum tíma tað, tey gera og sum brenna fyri tí.

Vit taka støðið í barnsins initiativum. Vit leggja dent á, at hava frítt spæl, har børnini sjálf finna uppá, og harvið kveikja teirra kreativa hug og sans.

Vit hava hugnaløtu við sangi og rørsluspølum, dansa og lurta eftir fløgum, siga søgur, rím og ramsur, og dramatisera smáar leikir/søgur.

Fara til sjónleikir, konsertir og framsýningar. Tey vaksnu og børnini sjálvi skipa fyri tiltøkum, sum geva íblástur, soleiðis, at børnini eisini tora at royna seg á ymsum leikpallum, m.a. við sanglætum og sjónleiki.

Tekin.

At børnini sjálvi finna uppá og taka initiativ.

At børnini tora nýggjar avbjóðingar.

At børnini nýta sítt hugflog og siga frá sínum hugheimi.

At børnini kenna gleðina við at skapa og útrykkja seg á ymsikan hátt

Eftirmeting

Vit vænta, at vit við at hava eina greiða námsætlan fyri okkara arbeiði, fara at hava lættari við at arbeiða miðvíst og tilvitað við menningini av børnunum. Vit vænta at duga betur at hugleiða um arbeiði okkara og at eygleiða børnini. Væntandi verður námsætlanin eisini við til at skapa spennandi kjak millum starvsfólkini, so vit kunnu blíva enn betur til okkara arbeiði ☺

Tá námsætlanin hevur virkað í eina tíð er neyðugt at eftirmeta um okkurt er sum skal gerast øðrvísi, leggjast afturat, ella broytast.

Tað hevur stóran týdning at námsætlanin er eitt amboð sum gevur meining fyri starvsfólkið, og sum verður brúkt í gerandisdegnum. Tí má námsætlanin javnan endurskoðast og lagast til umstøðurnar vit virka undir.